

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat Közhasznúsági jelentése

a 2011. évről.

A Fővárosi Bíróság 1999 április hó 26-án kelt 13. Pk. 60451/1989/13. sz. végzésével a 396. sorszám alatt nyilvántartásba vett Eötvös Loránd Fizikai Társulatot közhasznú szervezetnek minősítette. Ennek megfelelően a Társulatnak beszámolási kötelezettsége teljesítése során a közhasznú szervezetekről szóló (módosított) 1997. évi CLVI. törvény, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény, valamint a számviteli beszámolóval kapcsolatban a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek éves beszámoló készítésének és könyvvizelési kötelezettségének sajátosságairól szóló 224/2000 (XII.19) Korm. sz. rendeletben foglaltak szerint kell eljárnia. A jelen közhasznúsági jelentés az említett jogszabályok előírásainak figyelembe vételével készült.

I. rész – Gazdálkodási és számviteli beszámoló

Mérleg és eredmény kimutatás

A Társulat 2011. évi gazdálkodásáról számot adó mérleget a jelen közhasznúsági jelentés *1. sz. melléklete* tartalmazza. A *2. sz. mellékletként* csatolt eredmény-kimutatás szerint jelentkezett 513 eFt tárgyévi eredmény a mérlegben tőkeváltozásként kerül átvezetésre.

Költségvetési támogatás és felhasználása

Az állami költségvetésből származó, közvetlen támogatást a Társulat 2011-ben nem kapott, a pályázati úton elnyert támogatásokat a *2. sz. mellékletben* foglalt eredmény-kimutatás tartalmazza. A 2010. évi személyi jövedelemadó 1 %-ának a Társulat céljaira történt felajánlásából a tárgyévben 1.067 eFt bevétele származott. Ezt az összeget a Társulat a Fizikai Szemle nyomdai költségeinek részleges fedezeteként, valamint a társulat által szervezett tehetséggondozó versenyek támogatására használta fel.

Kimutatás a vagyon felhasználásáról

E kimutatás elkészítéséhez tartalmi előírások nem állnak rendelkezésre, így a Társulat vagyonának felhasználását illetően csak a mérleg forrásoldalának elemzésére szorítkozhatunk. A Társulat vagyonát tőkéje testesíti meg, amely a tárgyév eredményének figyelembe vételével 513 eFt értékben növekedett. Így az 1989. évi állapotot tükröző induló tőkéhez (7,581 eFt) képest a tárgyév mérlegében mutatkozó, halmozott induló tőkeváltozás (-4,482eFt) ezzel az értékkel növekedett, értéke tehát jelenleg -3,969 eFt. Így a Társulat saját tőkéjének jelenlegi, a mérleg szerint és a tárgyév eredményének figyelembevételével számított értéke 3.612 eFt, szemben a tárgyévet megelőző, 2010. évre vonatkozó, hasonlóképpen számított 3.099 eFt tőkeértékkel.

Cél szerinti juttatások

A Társulat valamennyi tagja – a fennálló tagsági viszony alapján – a tagok számára természetben nyújtott, cél szerinti juttatásként kapta meg a Társulat hivatalos folyóirata, a Fizikai Szemle 2011-ben megjelentetett évfolyamának számait.

Kiemelt támogatások

A Társulat 2011-ben cél szerinti, a Khtv. 26. §. c.) pontjának hatálya alá eső feladatainak megoldásához az alábbi támogatásokban részesült (a vonatkozó rendeletben megadott forrásokra szorítkozva, ezer Ft-ban):

• Központi költségvetési szervtől	0 eFt
• Elkülönített állami pénzalapoktól	0 eFt
• Helyi önkormányzatoktól	0 eFt
• Kisebbségi területi önkormányzatoktól	0 eFt
• Települési önkormányzatok társulásától	0 eFt
• Egészségbiztosítási önkormányzattól	0 eFt
• Egyéb közcélú felajánlásból	6.833 eFt
abból adomány	3.900 eFt

A fenti összesítés magában foglalja a megadott forráshelyek alsóbb szervei által nyújtott támogatásokat is.

A Társulat részére adományt nyújtó szervezetek:
 MOL Magyar Olaj- és Gázipari Nyrt. (3.500 eFt)
 National Instruments Hungary Kft. (250 eFt)
 Magnificat Kft. (150 eFt)

A fenti adományokat tanárok továbbképzésére, tanulmányútra és tehetséggondozó versenyek szervezésére fordítottuk.

Vezető tisztségviselőknél nyújtott juttatások

A Társulat vezető tisztségviselői ezen a címen 2011-ben semmilyen külön juttatásban nem részesültek. A tisztségviselők a Társulat tagjaiként, a Társulat valamennyi tagjának a tagsági viszony alapján járó cél szerinti juttatásként kapták meg a Fizikai Szemle 2011. évi évfolyamának számait.

II. rész – Tartalmi beszámoló a közhasznú tevékenységről

A közhasznú szervezetként való elismerésről szóló, a jelentés bevezetésében idézett bírósági végzés indokolásában foglaltak szerint a Társulat cél szerinti tevékenysége keretében a Khtv. 26.§. c) pontjában felsoroltak közül az alábbi közhasznú tevékenységeket végzi:

- (3) tudományos tevékenység, kutatás
- (4) nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés;
- (5) kulturális tevékenység;
- (6) kulturális örökség megóvása;
- (9) környezetvédelem
- (19) az euroatlanti integráció elősegítése.

A tudományos tevékenység és kutatás területén a tudományos eredmények közzétételének, azok megvitatásának színteret adó tudományos konferenciák, iskolák, előadói ülések, valamint más tudományos rendezvények szervezését és lebonyolítását emeljük ki.

A hazai és nemzetközi részvétellel megtartott és a Társulat, illetve szakcsoportjai által rendezett tudományos, szakmai továbbképzési célú és egyéb rendezvények közül meg kívánjuk említeni az alábbiakat:

- a Statisztikus Fizikai Szakcsoport „Statisztikus fizikai nap” című rendezvénye, Budapest,
- Országos Fizikatanári Ankét, Sárospatak 2011. március 12-15
- a Sugárvédelmi Szakcsoport 36. Sugárvédelmi továbbképző tanfolyama, Hajdúszoboszló, 2011. május 2-4.
- Közgyűlés, Budapest, 2011. május 21.
- a Részecskefizikai Szakcsoport elméleti fizikai iskolája, Budapest, 2011.
- az Ortvay Kollokvium keretében rendezett Marx György Emlékülés 2011. május 26..
- az Öveges József Verseny döntője, Győr, 2011. május 27-29.
- Nanoelektronikai Nemzetközi Konferencia, Keszthely 2011. június 12-17.

- CERN Kutatói utánpótlás és tehetségnevelés, Tanártovábbképzés, 2011. augusztus 13-21
- Őszi Fizikus Napok, Nyíregyháza, 2011. szeptember
- Anyagtudományi Őszi Iskola, Visegrád, 2011. október 5-7.
- Eötvös Fizikaverseny (több helyszínen), 2011. október 21-én,

A Társulat elnöksége – a rendszeresen megtartott elnökségi ülésekhez csatlakozóan – nyilvános klubdélutánt szervezett.

A Társulat szakcsoportjainak egyéb tevékenységét érintve ki kell emelnünk a Részecskefizikai, a Termodinamikai, valamint a Vákuumfizikai Szakcsoport szemináriumszervező munkáját. E rendszeresen tartott szemináriumok, előadói ülések a szakmai közélet értékes fórumai.

A Társulat szakcsoportjai és területi csoportjai a külön említettekén kívül – önállóan, vagy a fizika területén működő kutatóhelyekkel közösen, egyedi jelleggel vagy rendszeres időközönként – számos alkalommal rendeztek szakmai jellegű összejöveteleket, előadói üléseket, tudományos és ismeretterjesztő előadásokat, szervezték tagjaik részvételét külföldi szakmai konferenciákon

A nevelés és oktatás, képességfejlesztés, ismeretterjesztés és a kulturális tevékenység területein végzett szerteágazó munka zöme a Társulat oktatási szakcsoportjai, valamint területi csoportjai szervezésében folyt. A fizikatanári közösség számára módszertani segítséget, a tapasztalatcsere és szakmai továbbképzés lehetőségét kínálta a két oktatási szakcsoport által 2011-ben is megrendezett, elismert továbbképzésként akkreditált fizikatanári ankét, így

- az 54. Fizikatanári Ankét és Eszközbemutató, Sárospatak, 2011. március 12-15.

A Társulat szervezésében fizikatanárok 45 fős csoportja vett részt augusztus 13-21. között a CERN-ben magyar nyelven megtartott szakmai továbbképzésen. A korábbi alkalmakhoz hasonlóan 2011-ben is a Társulat szervezte a magyar tanárküldöttség részvételét a Koppenhágában megrendezett „Science on Stage” fesztiválon.

A Társulatnak a képességfejlesztés szolgálatában álló versenyszervező tevékenysége az általános iskolai korosztálytól kezdve az egyetemi oktatásban résztvevőig terjedően kínál felmérési lehetőséget a fizika iránt fokozott érdeklődést mutató diákok, hallgatók számára. A területi szervezetek többsége szervez helyi, megyei, adott esetben több megyére is kiterjedő vagy akár országos részvételű fizikaversenyeket. Ezek részletes felsorolása helyett csak meg kívánjuk említeni, hogy a 2011-ben szervezett és lebonyolított, adott esetben több száz főt is megmozgató versenyek száma változatlanul meghaladja a húszat. Ezek között számos olyan is szerepel, amelyek hosszabb idő óta évente rendszeresen kerülnek megrendezésre.

A Társulat 2011-ben is megrendezte hagyományos, országos jellegű fizikaversenyeit (Eötvös-verseny, Ortway-verseny, Mikola-verseny, Öveges-verseny, Szilárd Leó Fizikaverseny). A korábbi évekhez hasonlóan 2011-ben is a Társulat szervezte meg a résztvevők kiválasztását és a magyar csapat felkészítését az évenkénti fizikai diákolimpiára.

A Társulat Elnöksége és oktatási szakcsoportjai a beszámolási időszakban kiemelt feladatuknak tekintették a fizikának – és általában a természettudományoknak – a közoktatásban betöltött szerepével való foglalkozást. Véleményezték a NAT-ot, illetve a pedagógus életpálya modellt, és maguk is megfelelően kiérlelt javaslatokkal fordultak a Nemzeti Erőforrás Minisztériumhoz.

A területi csoportok ismeretterjesztő rendezvényei közül kiemelendőnek tartjuk

- a Baranya megyei csoport "Kis esti fizika" című, hagyományos előadássorozatát;
- a Fejér megyei csoport ismeretterjesztő előadásait;
- a Hajdú megyei csoport által 33. alkalommal megrendezett debreceni Fizikusnapokat;
- A Csongrád megyei csoport ismeretterjesztő rendezvényeit.
- Varázstorony Vetélkedő az Heves megyei csoport szervezésében, Eger, 2011. március 2.
- A Győr-Moson-Sopron megyei csoport Nyugat-magyarországi Egyetemmel közös rendezvénye, tudományos ülése, Győr. 2011. 11.10

A Társulat újraválasztotta a Csodák Palotáját felügyelő Budapest Science Centre Alapítvány kuratóriumát. Az ELFT védnökségével tovább folyt a Fizibusz program is.

A továbbképzésben, szakmai ismeretterjesztésben és az információszolgáltatásban betöltött szerepe mellett a tehetséggondozás feladatait is szolgálja a Társulat folyóirat-kiadási tevékenysége. A Társulat 2011-ben kiadta a Társulat havonta megjelenő hivatalos folyóirata, a Fizikai Szemle LXI. évfolyamának számait. A Társulat tagjainak tagsági jogon járó Fizikai Szemle megtartotta elismert szakmai színvonalát, változatlanul a magyarul beszélő fizikustársadalom egyik igen jelentős összefogó erejének tekinthető. A Középiskolai Matematikai és Fizikai Lapok kiadását 2007. január 1-jétől a MATFUND Alapítvány vette át, de a laptulajdonosok egyikeként a Társulat továbbra is közreműködik a lap megjelentetésében.

Az euroatlanti integráció elősegítése szolgálatában állt a Társulat nemzetközi tevékenysége, amellyel a hazai fizika nemzetközi integrálódásának folyamatát kívántuk erősíteni. Az Európai Fizikai Társulat (EPS) alapító tagegyesületeként a Társulat választott képviselői útján is tevékeny részt vett az EPS munkájában.

Kulturális örökség megóvása: Eötvös Loránd emléktábla és síremlék koszorúzása. Gábor Dénes szülőházán elhelyezett emléktábla koszorúzása. Bozóky László emlékülés és Bozóky László síremlékének megkoszorúzása.

* * *

A kutatás területén elért eredmények elismerésére a Társulat 2011-ben is odaítélte tudományos díjait, amelyek közül a Budó Ágoston -díj (Gyürky György), a Detre László-díj (Kiss László), a Jánossy Lajos-díj (László András), a Selényi Pál-díj (Sohler Dorottya) , a Schmid Rezső-díj (Czigány Zsolt), a Szalay Sándor-díj (Tárkányi Ferenc) került kiadásra.

A Társulat Küldöttközgyűlése a 2011. évi Prométheusz-éremet Zimányi Magdolnának, a Társulat érmét Horváth Zalának (posztumusz) és Kiss Árpádnak ítélte oda. A Társulat Eötvös-plakettjét 2011-ben Király Péterné, Kőrösi Magda és Szalay Istvánné kapták. Az általános és középiskolai tanároknak adományozható Mikola Sándor díjat 2011-ben Krakó László és Theisz György kapták.

Ericsson díjat kaptak 2011-ben a fizika népszerűsítéséért: Győri István, Jendrék Miklós és Zsigó Zsolt, a fizika tehetségeinek gondozásáért: Ábrám László és Kispál István. Az Alapítvány a Magyar Természettudományos Oktatásért Rátz Tanár Úr Életműdíjában Krassói Kornélia és Kotek László részesültek.

Budapest, 2012. május 19.

Dr. Kürti Jenő

főtitkár